

SVERRE AALEN:

ÅNDEN i dåpen & ÅNDENS fylde

Den Hellige Ånd fikk vi i dåpen. Dette står fast, og ingen skal få tatt det fra oss. Noen innvender: Den Hellige Ånd får vi ved evangeliet og Ordet. Eller når evangeliet forkynnes. Slik setter man dåpen og Ordet opp mot hverandre som konkurrenter. Denne konkurranse-tanker er det som ligger bak all uthuling av sakramentene i forskjellige retninger i kirkens historie. Det kan man studere allerede hos Calvin. Og dersom dåpen og Ordet oppfattes som konkurrenter, så er det klart at dåpen trekker det korteste strå. Unntatt i den katolske kirke, der dåpen (sammen med de andre sakramenter) beseierer Ordet som nådemiddel.

Dåp og Ord er ikke konkurrenter. De er som Guds to armer. Med venstre arm løfter han menneskebarnet opp og setter det på sitt fang. Det er dåpen. Med høyre hånd gir han barnet mat (med skje). Det er Ordet. Både venstre og høyre arm er her nødvendige. Det kommer av at de har forskjellige oppgaver. Da kan de ikke komme i konkurranse-forhold til hverandre.

Men dette har folk vanskelig for å forstå, enda så enkelt som det er. De tenker i reformerte baner og spiller Ordet ut mot dåpen. Og det å betone dåpen oppfatter de som sakramentalisme, hvilket er noe i retning av katolisisme eller katoliserende høykirkelighet. For ikke å snakke om død ortodoksi. Eller ritualisme og interesse for liturgiske former til forskjell fra liv.

Hvordan skal vi få folk å forstå vår betoning av dåpen og sakramentet? Dette er jo ikke noe annet enn luthersk syn. Men det nytter lite med opplysning og belæring. Det preller av på en mur av automatiske forestillinger. Mitt svar inneholder to momenter:

1) Vi må ta dåpen (og nattverden) inn i vår bønn. Det betyr først og fremst at vi må begynne daglig å takke Gud for at vi er døpt. Og dette må også presten gjøre på prekestolen. Da kvepper de kanskje litt nede i benkene. Men kanskje begynner noen å følge prestens eksempel. De forstår endelig at det er en og samme prest som står på prekestolen og ved døpefonten. Og det er ikke for tidlig.

2) Vi må åpne oss for Den Hellige Ånds gjerning på bred front. Knytter vi Åndens gave og gjerning bare til dåpen, ja, da er vi ritualister:

Vel, nå vet vi at Ånden også er knyttet til Ordet og Ordets forkynnelse. Og det blir vel sagt av og til. Men har vi forstått det fulle alvor i dette? Uten Den Hellige Ånd er Ordet dødt.

Uten Den Hellige Ånd ingen kallelse og ingen tro (Gal.3,2), ingen bekjennelse til Kristus (1.Kor.12.3), ingen bønn (Efes.6,18, Jud.20) ingen opplysning (Efes.1,17), ingen forvissing i hjertet (Gal.4,6) ingen lovprisning (Ap.Gj.2,11), ingen erfaring av Guds kjærlighet (Rom.5,5), ingen glede (1.Tess.1,6). Ingen kraft (1.5), overhodet ingen ny fødsel (Joh.3.6), intet nytt liv (Rom.7,6). Uten Hellig And heller ingen forkynnelse (1.Kor.2,4.2.Kor.3,6.1. Tess.1.5).

Uten Hellig Ånd kort sagt ingenting, ingen kristendom, ingenting fra Gud. Den nye pakt er Åndens tid (Ap.gj.1,4)

Men vi må gå enda lenger på denne veien dersom folket skal forstå at Den Hellig Ånd er på ferde. Vi må også tale om Ånden som opphavet til nådegavene, d.e. tjenestene i kirken (1.Kor,12.4.7). Og vi må kunne tale om Åndens ledelse (Ap.gj. 13,7), Ja, vi må forklare for folket, ut fra egen erfaring, at Ånden er den største av alle gaver som et menneske kan få. Derfor må vi oppfordre menneskene til å be om å få denne største av alle gaver (Luk.11.13). Vi må tale om Åndens fylde (Efes.5,18). Og all denne tale må selv være båret av Den Hellige Ånd og båret av den bønn som lever i Ånden (Efes.6,18. Jud.20)

Kan vi komme dit at vi både taler om Ånden og dåpen i Åndens fylde, så er slaget vunnet. Men dette er ikke noe annet enn å tale nytestamentlig.

Sverre Aalen, tidligere professor i NT ved MF. Død 1980.
(Fra Lære og liv)